

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนืองที่ไม่ใช่วารสารในห้องสมุดสาขาการแพทย์มหาวิทยาลัยของรัฐในด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ รวมทั้งปัญหาในการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนืองที่ไม่ใช่วารสาร ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งครอบคลุมขั้นตอนตามลำดับตั้งแต่การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อรวบรวมรายชื่อ และจำนวนของห้องสมุดสาขาการแพทย์ของรัฐที่มีการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนืองที่ไม่ใช่วารสาร โดยทำการสำรวจตั้งแต่เดือนธันวาคม 2540-มกราคม 2541 ด้วยการส่งแบบสำรวจข้อมูลไปยังห้องสมุดคณะสาขาการแพทย์มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวนรวมทั้งสิ้น 37 แห่ง จาก 10 มหาวิทยาลัย ผลการสำรวจพบว่าห้องสมุดที่มีการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนืองที่ไม่ใช่วารสารในห้องสมุดสาขาการแพทย์มีจำนวนทั้งสิ้น 34 แห่ง จาก 10 มหาวิทยาลัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากห้องสมุดสาขาการแพทย์มหาวิทยาลัยของรัฐที่มีสิ่งพิมพ์ต่อเนืองที่ไม่ใช่วารสารให้บริการแก่ผู้ใช้ จำนวน 34 แห่ง จาก 10 มหาวิทยาลัย ได้แก่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์
2. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์
3. ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์
4. ห้องสมุดคณะสหเวชศาสตร์
5. ห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว คณะสัตวแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. ห้องสมุดคณะสัตวแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

7. ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์
8. ห้องสมุดคณะเทคนิคการแพทย์
9. ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์
10. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์
11. ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์
12. ห้องสมุดคณะสัตวแพทยศาสตร์
13. ห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

14. ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์
15. ห้องสมุดคณะเทคนิคการแพทย์
16. ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์
17. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์
18. ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

19. ห้องสมุดกลุ่มแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

20. ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

มหาวิทยาลัยบูรพา

21. ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์
22. ห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

23. ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์
24. ห้องสมุดคณะเทคนิคการแพทย์
25. ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์
26. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
27. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
28. ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์
29. ห้องสมุดคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

- 30. ห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์
- 31. ห้องสมุดสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน
- 32. ห้องสมุดสถาบันวิจัยโภชนาการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

- 33. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

- 34. ฝ่ายหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

สำหรับประชากรผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ คือ หัวหน้าห้องสมุดคณะ/สถาบันสาขาการแพทย์ ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ 34 แห่ง ดังกล่าวข้างต้น แห่งละ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสำรวจ (ภาคผนวก ก) ประกอบด้วยข้อมูลรายชื่อและประเภทของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสาร ใช้สำหรับรวบรวมรายชื่อและประเภทของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสารที่มีให้บริการอยู่ในห้องสมุดสาขาการแพทย์มหาวิทยาลัยของรัฐแต่ละแห่ง

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสารในห้องสมุดสาขาการแพทย์มหาวิทยาลัยของรัฐ แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน (ภาคผนวก ข) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสารในดำเนินงานบริหารงานเทคนิค และงานบริการ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกคำตอบและเติมคำ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสาร ในดำเนินงานบริหารงานเทคนิค และงานบริการ ลักษณะของคำถามเป็นการวัดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบ โดยกำหนดช่วงความถี่ของระดับปัญหาเป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหามาก
3	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทดสอบ โดยสัมภาษณ์หัวหน้าห้องสมุด 5 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดสาขาพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 1 แห่ง คือ ห้องสมุดวิชาเขตยศเส มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และหัวหน้าห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่

ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จากการทดสอบเครื่องมือในการวิจัยพบว่า มีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขและปรับปรุง 1 แห่ง คือ

ข้อ 1. เพิ่มตัวเลือกคำตอบของโครงสร้างการบริหารงานสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสารอีก 1 ตัวเลือก คือ “ไม่มีการแบ่งหน่วยงานภายในห้องสมุด” เพื่อให้ห้องสมุดคณะที่มีบรรณารักษ์รับผิดชอบการดำเนินงานของห้องสมุดทุกงานเพียงคนเดียวสามารถเลือกตอบได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ดังนี้

1. แบบสำรวจ ใช้เก็บรวบรวมรายชื่อและประเภทของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสารภาษาต่างประเทศที่มีให้บริการในห้องสมุดสาขาการแพทย์มหาวิทยาลัยของรัฐ โดยใช้วิธีค้นจากบัตรรายการ สืบค้นจาก OPAC และจากอินเทอร์เน็ต

ในการสำรวจรายชื่อสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสารภาษาต่างประเทศ ได้ค้นหาจากรายการชื่อเรื่องและชื่อชุด การคัดเลือกรายชื่อจะใช้วิธีการสังเกตจากรายการที่บอกส่วนลักษณะรูปร่างของสิ่งพิมพ์ ว่าต้องเป็นสิ่งพิมพ์ที่ออกต่อเนื่องกัน หรือเป็นหนังสือชุดที่มีหมายเลขเรียงลำดับเล่ม รายชื่อสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่รวบรวมได้ จะบันทึกลงในแบบสำรวจสำหรับห้องสมุดแต่ละแห่ง

สำหรับการจำแนกประเภทของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสาร ซึ่งแยกออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ หนังสือรายปี รายงานประจำปี สิ่งพิมพ์ปริทัศน์รายปี รายงานการประชุมวิชาการ และหนังสือชุดที่มีหมายเลขเรียงลำดับ พิจารณาจากชื่อของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องฯ และสำรวจจากตัวเล่มโดยตรง ในกรณีที่ชื่อของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องฯ ไม่ชัดเจนว่าเป็นสิ่งพิมพ์ประเภทใด

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์หัวหน้าห้องสมุดคณะ/สถาบันสาขาการแพทย์ มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 34 แห่ง โดยส่งให้กับหัวหน้าห้องสมุดคณะ/สถาบันสาขาการแพทย์ มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 34 คน ทางไปรษณีย์ เพื่อให้หัวหน้าห้องสมุดคณะ/สถาบัน ได้เตรียมข้อมูล เพื่อการสัมภาษณ์ล่วงหน้า พร้อมทั้งแนบบแบบตอบรับการนัดหมาย วันที่ และเวลาสัมภาษณ์ เพื่อให้หัวหน้าห้องสมุดคณะ/สถาบัน ตอบรับการสัมภาษณ์และส่งแบบตอบรับกลับมา หลังจากนั้นจึงเดินทางไปสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ได้นัดหมายไว้ การรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาตั้งแต่เดือนกันยายน - พฤศจิกายน 2542

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ พบว่า มีห้องสมุด 2 แห่ง ที่มีสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องๆ แต่ไม่สามารถนำมาเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้ เนื่องจาก

- ห้องสมุดคณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าห้องสมุดไม่ได้เปิดให้บริการแก่ผู้ใช้ เนื่องจากบุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานห้องสมุดได้ย้ายไปปฏิบัติราชการอยู่ที่หน่วยงานอื่น ห้องสมุดจึงขาดบุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน และไม่มีผู้ใดสามารถตอบแบบสัมภาษณ์ได้

- ห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าสถานที่ที่ใช้เป็นห้องสมุดใช้ชื่อว่า “ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง” ให้บริการทางด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทรัพยากรสารสนเทศ ที่ให้บริการส่วนใหญ่ได้แก่ ซีดีรอม คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) และมีเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ให้บริการแก่ผู้ใช้โดยให้ผู้ใช้เรียนรู้การใช้สื่อต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาภายในคณะ สำหรับหนังสือตำราและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่มีในห้องสมุด ได้มาโดยการขอรับบริจาคจากหน่วยงานต่างๆ และไม่ได้ดำเนินการวิเคราะห์หมวดหมู่ให้แก่สิ่งพิมพ์ ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานของศูนย์ฯ มีตำแหน่งเป็นพนักงานธุรการของคณะ และไม่มีความรู้ทางด้านบรรณารักษศาสตร์

ดังนั้น ห้องสมุดสาขาการแพทย์มหาวิทยาลัยของรัฐที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล จึงมีจำนวนทั้งสิ้น 32 แห่ง จาก 10 มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสารใน ด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ และข้อมูลจากแบบสำรวจ ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่

2. แบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสาร ในด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ วิเคราะห์คำตอบโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรม Excel

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดไว้ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีปัญหามาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีปัญหปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

ส่วนข้อเสนอแนะในการจัดการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ไม่ใช่วารสาร นำเสนอตามลำดับความถี่ของคำตอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบตาราง และคำบรรยายประกอบตารางในบทที่ 4 และสรุปอภิปรายผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ นำเสนอในบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย